

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 000147 14 КвЛз 2
Бањалука, 19.5.2014. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Стаке Гојковић и Биљане Томић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против осуђеног О. С., због кривичног дјела помоћ учиниоцу послије извршеног кривичног дјела из члана 363. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости његових бранилаца Ј. Ј. и Ј. И., адвоката из Б. Л., поднесеног против пресуде Врховног суда Републике Српске бр. 11 0 К 000147 13 Кжк 3 од 10.12.2013. године, у сједници вијећа одржаној дана 19.5.2014. године донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се захтјев за заштиту законитости као неоснован.

Образложење

Другостепеном пресудом Врховног суда Републике Српске бр. 11 0 К 000147 13 Кжк 3 од 10.12.2013. године, оглашен је кривим О. С. за кривично дјело помоћ учиниоцу послије извршеног кривичног дјела из члана 363. став 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), те осуђен на казну затвора од три (3) мјесеца. Обавезан је да плати трошкове кривичног поступка у паушалном износу од 200,00 КМ.

Против ове пресуде браници осуђеног, адвокати Ј. Ј. и Ј. И. из Б. Л., поднијели су захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), с приједлогом да се захтјев уважи, побијана пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање, или да се та пресуда преиначи и оптужени О. С. ослободи од оптужбе.

У складу са чланом 353. став 1. ЗКП РС захтјев је достављен на одговор републичком тужиоцу, који је предложио да се захтјев одбије као неоснован, уз образложење да побијаном пресудом није повријеђено право на одбрану оптуженог кроз повреду принципа забране *reformatio in reius*, јер је првобитно постављена оптужница, а тиме и изрека првостепене пресуде садржавала такав

обим објективних и субјективних елемената да се радња оптуженог може квалификовати као кривично дјело из члана 363. став 1. КЗ РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на испитивање оне повреде закона на које су се позвали подносиоци Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС одређује услове под којима је могуће користити овај ванредни правни лијек, прописујући да се исти може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. члана 350. ЗКП РС. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Осим тога искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Подносени Захтјев бранилаца осуђеног се заснива на тврдњи да је поступку доношења побијане пресуде претходила одлука Уставног суда Босне и Херцеговине број АП-1165/10 од 22.10.2013. године којом су укинута пресуде овог суда број 11 0 К 000147 10 Квлз од 08.4.2010. године и 11 0 К 000147 09 Кжк 2 од 26.01.2010. године из разлога што је приликом њиховог доношења дошло до повреде члана II/3.е) Устава БиХ и члана 6. став 1. Европске конвенције кроз повреду принципа забране *reformatio in reius*, а која повреда манифестује повреду права оптуженог на одбрану из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, па је приликом додошења нове, Захтјевом побијане, пресуде поново учињен исти облик повреде права на одбрану оптуженог.

Суштина повреде принципа *reformatio in reius*, коју је по становишту Захтјева починио Врховни суд побијаном пресудом, како се Захтјевом тврди, је у томе што је тај суд поступао по измјењеној оптужници а не по оптужници на основу које је поступао Окружни суд у Бањој Луци и донио пресуду број 11 0 К 000147 08 К од 8.12.2008. године, која у чињеничном супстрату није садржавала биће кривичног дјела помоћ учиноцу последије учињеног кривичног дјела нити из члана 363. став 1. КЗ РС а ни из става 2. истог члана КЗ РС, а која пресуда је по жалби бранилаца оптуженог у жалбеном поступку укинута и одређено одржавање претреса пред другостепеним судом.

Дакле, према становишту Захтјева првобитна оптужница и првостепена пресуда нису садржавале чињенице и околности које представљају биће наведеног кривичног дјела, а како је измјеном оптужнице на претресу, који је одржан након укидања првостепене пресуде по жалби коју су изјавили само браниоци оптуженог, оптужница измјењена тако што су у чињеници опис уграђени елементи тог бића наведеног кривичног дјела, то Врховни суд, према становишту Захтјева није могао, а да тиме не повриједи принцип *reformatio in reius*, донијети пресуду којом ће оптуженог осудити по измјењеној оптужници

ни за основни облик овог кривичног дјела прописан одредбом члана 363. став 1. КЗ РС.

При томе се апострофира закључак из образложења одлуке Уставног суда БиХ, по коме се суштина навода одбране о повреди принципа *reformatio in reus* не огледа у томе да ли су у измјењену оптужнице унесене чињенице и околности које би кривичном дјелу дале тежи облик, него у томе да првостепена пресуда није садржавала све елементе бића наведеног кривичног дјела прописане законом, односно да по тој оптужници не би било дјела да није на претресу пред другостепеним судом допуштена измјена, која је извршена у поступку који је вођен само по жалби одбране.

Захтјев није основан.

Наиме, из образложења одлуке Уставног суда БиХ број АП-1165/10 од 22.10.2013. године донесене по апелацији бранилаца осуђеног О. С. сасвим одређено и јасно произлази да повреду члана II/3е) Устава БиХ и члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода у пресудама Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 000147 10 Квлз од 08.4.2010. године и 11 0 К 000147 09 Кжк 2 од 26.01.2010. године, Уставни суд налази у томе што Врховни суд Републике Српске није дао аргументован одговор за свој закључак да није повријеђен принцип *reformatio in reus* у ситуацији када је оптужница измјењена тако да су додани елементи у чињеничном опису дјела који чине кривично дјело за које је апелант оптужен, а првобитна оптужница, по којој је донесена првостепена пресуда која је по жалби одбране укинута, није садржавала те исте елементе у чињеничном опису.

У извршењу цитиране одлуке Уставног суда БиХ, жалбено вијеће овог суда је поступајући по измјењеној оптужници, на претресу од 10.12.2013. године, донијело побијану пресуду којом је оптужени О. С. оглашен кривим за кривично дјело помоћ учиниоцу послје извршеног кривичног дјела из члана 363. став 1. КЗ РС, и ако се и првобитна оптужница а и измјењена оптужница на претресу пред другостепеним судом, по правној квалификацији дјела, односила на квалификовани облик овог кривичног дјела прописан у одредби става 2. истог законског прописа. Разлози за такву одлуку садржани у образложењу побијане пресуде се свode на закључак да је и првобитна оптужница у свом чињеничном опису садржавала све елементе бића наведеног кривичног дјела из става 1. члана 363. КЗ РС (дакле основног облика овог кривичног дјела), па када је измјеном оптужнице на претресу пред другостепеним судом, коју је републички тужилац извршио на претресу од 26.5.2009. године, а након што је првостепена пресуда укинута само по изјављеној жалби бранилаца оптуженог, уградио елементе бића овог кривичног дјела у квалификованом облику из члана 363. став 2. КЗ РС, то се осуђујућа пресуда донесена на том претресу није могла односити на квалификовани облик дјела из става 2. наведеног законског прописа (за који су тек измјенама на претресу пред другостепеним судом уграђени квалификаторни елементи дјела), јер би тиме био повријеђен принцип забране *reformatio in reus*. Ово из разлога што је таква измјена оптужнице, којом се у чињенични опис дјела уграђују елементи бића квалификованог облика овог дјела, услиједила на претресу пред другостепеним судом одржаном након укидања првостепене пресуде по жалби коју су изјавили браниоци

оптуженог, па би на тај начин по изјављеној жалби у корист оптуженог била донесена пресуда на његову штету.

Међутим, с обзиром на то да је и првобитна оптужница у свом чињеничном опису а тиме и првостепена пресуда донесена на основу такве оптужнице садржавала све елементе бића основног облика овог кривичног дјела, то је жалбено вијеће овог суда, поступајући по измјењеној оптужници на претресу пред овим судом, било у могућности, а да тиме не поврјеђује принцип забране *reformatio in reius*, донијети пресуду којом је оптужног огласио кривим за основни облик кривичног дјела, јер таквом пресудом није на штету оптуженог измјењена првостепена пресуда (која је укинута по изјављеној жалби у корист оптуженог), с обзиром да се ради о осуди за основни облик кривичног дјела из става 1. члана 363. КЗ РС, који је блажи у односу на правну квалификацију дјела у првобитној оптужници и првостепеној пресуди.

Дакле, како то правилно утврђује жалбено вијеће овог суда побијаном пресудом, а што се апострофира и у одговору републичког тужиоца на Захтјев, радње оптуженог чињенично описане у првобитној оптужници, а слиједом тога и у првостепеној пресуди у себи садрже елементе бића кривичног дјела из става 1. члана 363. КЗ РС, па доношењем побијане пресуде по измјењеној оптужници није повријеђен принцип забране *reformatio in reius*, јер су елементи овог облика бића наведеног кривичног дјела садржани и у првобитној оптужници и првостепеној пресуди. Слиједом тога за овај облик наведеног кривичног дјела оптужени је могао бити осуђен и у поступку по жалби која је изјављена само у његову корист, јер се ради о блажем облику истог кривичног дјела (а чија су обиљежја постојала у чињеничном опису изреке првостепене пресуде) за које је осуђен првостепеном пресудом.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев бранилаца осуђеног није основан, јер повреда закона на које се позивају подносиоци Захтјева није учињена, па је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Желимир Барић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић